

„šolskega vinarja“ (Schulpfennig). Podpiral je pa ta svoj predlog, kakor „Laibacherica“ piše, tako-le: „Omika osvoboduje! Naj napredna stranka („Fortschrittspartei“, ali nemška ali slovenska, tega ni razložil) se potegne za ljudsko šolstvo kranjsko, da se ljudstvo odtegne narodno-klerikalnemu vplivu; nabrani vinarji naj se obrnejo za to, da se vpeljejo sedanjemu času primerne in pripravne knjige in oskrbijo potrebni učni pripomočki v ljudskih šolah. V ta namen naj se voli odbor, ki to stvar v roke vzame in se zaradi tega porazume z občinami, deželnimi in okrajnimi šolskimi nadzorniki. Društvo naj pri tej ustanovi se z gmotno podporo udeleži (materiell unterstützend mitzuwirken).“ Enoglasno je bil ta predlog sprejet in voljeni so bili v nasvetovani odbor med družimi: učitelja Eppich in Putre in pa velikonemški finančni sekretarj Ertl. Mislili smo, da naposled bode dr. Schrey kar brž celo mošnja „šolskih vinarjev“ položil na „napredno“ mizo in da potem bode navdušena stranka kar brž dodala kupce „šolskih vinarjev“ za podlago vspešnega nabiranja, al dr. Schrey je neusmiljeno to prepustil Ertelnu, Eppichu in Putretu! Da vse, kar iz glasovitega društva konstitucionalcev izhaja, meri le na nasprotstvo narodnim pravicam slovenskega ljudstva, izpričuje tudi ta njegov sklep, brez ovinkov izrečen v gori navedenih besedah Schreyovih. Ko bi konstitucionalci res na blagor našega ljudstva delati hoteli, kar vsi bi se bili vpisali v društvo, ki se je že lani osnovalo v Idriji pod naslovom: „Šola, društvo v podporo kranjskemu ljudskemu šolstvu“. Ker pa „konstitucionalci“ čistega plemena nič ne vé, kar rodoljubi naši delajo, naj mu povemo iz pravil „Šole“, kar pravi §. 2. b) tako-le: „Z dobljenim denarjem in raznimi darovi bode pomagalo kranjskemu ljudskemu šolstvu s tem, da bode revnim šolam kupovalo učne pripomočke in ubogim učencem šolske priprave, da bode slabo plačanim pa pridnim ljudskim učiteljem dajalo primerne knjige za daljno izobraževanje pa tudi denarne podpore, da bode pisatelje knjig za domače ljudske šole materialno podpiralo, in da bode po svoji moči gmotno pospeševalo vse, kar bi kranjsko ljudsko šolstvo povzdigniti moglo.“ — Konstitucionalci! ako vam ljudska šola ni edino le dresúra za ponemčevanje naroda slovenskega, stopite vsi, kar vas zahaja v stekleni kazinski salon, kot društveniki v „Šolo“ in podpirajte to društvo, ki bode gotovo tudi bolje pisatelje našlo za spisovanje ljudskemu šolstvu primernih knjig, kakor vam jih bosta spisavala Putre in Eppich, ki utegneta morebiti pripravna učitelja biti za Kočevje, za Ljubljano nikakor nista. In če bi Ertelnova tovaršija spisavala „sedanjemu času primerne knjige“, morete si v svesti biti, da vam jih bode vsaka poštena slovenska ljudska šola nazaj poslala, kakor je to unidan „Slov. Gospodar“ pripovedoval iz doljnega Štajarskega, kjer se tudi enako nemčursko-liberalno podvzetje snuje. — Če pa je gosp. Schrey nameraval s „Schulpfennigom“ pobiti „Peterspfennig“, je to, kakor Nemeč pravi „ein spottschlechter Witz“, vsaj bi vendar vedeti moral, da s konstitucionalnim „Schulpfennigom“ ne bode ne za vinar škodoval „Peterspfennig“, ker njegova stranka ni še beliča darovala v Rim.

— (Zavarovalna banka „Slovenija“) je v zadnjih dnevih jako čvrsto napredovala. Podpisanih delnic je do danes 821 (po 68 gold., toraj je podpisane glavnice dozdej 55.828 gold.). Vplačani denar se naklada na obresti v podružnico štajarske eskomptne banke v Ljubljani, pri kateri je do sedaj naloženih 22.000 gold.

— (Poslano.) Od mnogih strani vprašan, zakaj da

sem spremenil napeve psalmov, naznanjam, da sem vpeljal edino samo „cantus firmus“, in sicer tako, kakor ga sv. Gregorij Véliki neizključljivo predpisuje. Da je bil dozdej pomankljivo postavljen, priznal bode vsak strokovnjak.

Ant. Förster,

vodja kóra v stolni cerkvi.

— (Pobirki iz časnikov.) „Slov. Nar.“ je nakopičil v zadnjih listih spet toliko škandala in laži, da preseda že celó svojim privržencem. Kmalu bo človeka sram, tak list v roke vzeti. O „Pavlihi“ ne govorimo danes, ker surovosti ni še do dobrega dognal v dveh listih, ki abcedarijo o „Prešernovem“ imenu prodajajo na debelo; tudi iz „Pressinih“ listov pogretim lažem o dr. Costi ne bomo ugovarjali, ker so pregnjusne; le vprašati moremo patrone „Slov. Nar.“: ali mislijo, da oni bodo določevali, kdo sme kako mnenje imeti in kdo ne? Kdor ne pritrdi temu, kar A. ali B. zagovarja, naj govori nasproti in naj glasuje nasproti, kakor mu drago. Večina glasov odločuje. Mar mislijo patroni papirnatega „Naroda“, da bodo oni koga terorizirali? Če „Nar.“ se ne sramuje, da sam sebe pred svetom tako proštuitura, rekši, da „se nikjer“ ni bralo, da ministerstvo Auerspergovo namerava dr. Razlaga za deželnega glavarja imenovati, in da le „Novice“ so iz hudobije vzposredile pošteno imé dr. Razlaga — k imenom enega Dežmana in Auersperga!! — potem je „Narodova“ poštenost že pri kraji. Naj naši bralci v roke vzemó 85. list „Vaterlanda“ od 28. marcija in druge dunajske liste tistega časa, da se prepričajo, s kako umazaním orožjem se bojuje „Narod“, kteremu smo v stanu še več povedati, namreč to, da neki zdaj prav dober prijatelj dr. Razlaga je kolportiral to govoricu po Ljubljani, a ne kot smešnico, ampak kot resnico.

III. zapisnik milodarov za stradajoče Dolence in Notranjce.

Gosp. Ignacij Peternel, vikarij pri sv. Andreji poleg Gorice, v soseski sv. Andreja nabranih 8 gold., farani v Ukvah na Koroškem 3 gold. 20 kr., gosp. Josip Skarbina, fajmošter v Ukvah 1 gold., farani v Ajdovščini 4 gold. 14 kr., gosp. Šimon Gabršček, provizor v Ajdovščini 1 gold. 86 kr.; skupaj 18 gold. 20 kr. Z vštetimi 534 gold. 93 kr. znaša skupni znesek 553 gld. 13 kraje.

Vdova gospá Marija Kalistrova je za stradajoče na Notranjskem podarila 500 gold. in te izročila gosp. Globočniku, okrajnemu glavarju v Postojni.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Čem bliže so dnevi volitev na Českem, tem silnejše delajo ustavoverci za zmago pri volitvah. Židovski Chabrus dobiva iz Pruskega denarja na cente. Vendar je dozdej upanje, da zmaga narodno-konservativna stranka. Kardinal in véliki škof Praški je veleval duhovnijam po vsej deželi, da se v cerkvah zdaj vsak dan moli za cesarja in srečni izid volitev. — Ogerskega zbora konec bo 20. dan t. m. Deakovci ne bodo dosegli nove volilne postave; levičniki spet o vsem drugem neprenehoma govorijo, le o novi volilni postavi ne. — Deželni zbor hrvaški je po kr. reskriptu sklican na 15. junija v Zagreb. Kdaj se volitve poslancev začnó, ni še znano.

Kursi na Dunaji 9. aprila.

5% metaliki 64 fl. 5 kr.

Ažijo srebra 108 fl. 30 kr.

Narodno posojilo 70 fl. — kr.

Napoleondori 8 fl. 82 kr.